

U nosu, mezi Koterovem a Božkovem

IVO FENCL

VOLÍME nová obecní zastupitelstva, která budou mimo jiné rozhodovat o kulturním životě našich měst a vesnic. K volbám půjdou i občané Meziklasí, mýtické osady v samém středu České republiky. Meziklasí (na obraze akademického malíře Josefa Saska) je částí obce Dolní Město v okrese Havlíčkův Brod, žije v něm kolem padesáti obyvatel.

Nedávno jsem zažil šok, který může potkat leda člověka, co se dejme tomu přezouvá na návštěvě a v předsíni strčí nos do na podlaze rozložených novin a zasekne se tam. Taky jinde celoživotně čte a mezitím i kouká na filmy a někdy mu, lidi zlatí, ujde to nejbližší, ale nemyslím teď manželku, spíš krajinu.

Areál za humny. Exotická destinace u nosu. Vysmějete se mi, ale po bilionu desetiletí, co s tou krajinou sousedím, jsem tam profičel na bicyklu prvně, a to unesen a nechápající, ale vnímající. Kdyby mě tam vyvezli gangsteři (Dillinger) se zavazanýma očima a strhli mi šátek, přísahám, že bych absolutně netušil, kde se vyskytují.

I když... Dodatečně si říkám: „Jo, jednou, dvakrát za život jsi tudy jel či šel.“

Možná; ale spěchal jsem si podle všeho horempádem číst nebo jsem musel do práce a moc jsem se nerozhlížel.

Dnes ano. Bylo hezky a já měl původně kteréśi úkoly a něco jsem i splnil, ale najednou jsem se vyskytl na kraji většího města, a přece v přírodě, a napadlo mě, že zkusím projet „banální“ cyklostezku mezi čtvrtěmi K a B. Ona tu leží roky a před ní tudy vedla pěšina a svorně se loukami klikatí stezka i nedaleká řeka, nad protějším břehem se zdvíhají skály a z asfaltu každou chvíli vyběhá odbočka do trav. Páni, překvapilo mě a uzemnilo, jak opojné místo Země tady cvrliká a že si různí lidé, které nejspíš neznám, ale vlastně nevím, postavili idylicky rozhozené chaty pod borovým svahem. Za vodou se výš a výš zvedají vonné srázy s jehličím a musí být ze hřebene

výhled a všiml jsem si tam nahoře jakési „záhadné“ rampy.

Ale zrovna nikdo nestartoval a nikdy jsem tam u zenitu ke své škodě ještě nebyl a vždycky jsem si leda pilně říkal „tím směrem není nic a co bych tam dělal, škoda času“. Ale řeka tu bublá mezi kamínky a po písku a klikatí se a kterýśi naháč se na jednom místě koupal. Narazil jsem vzápětí na splav, o kterém jsem dosud neměl tušení, že existuje, a opíral se nad ním o říditka a byl si jist, že bych po koruně jezu na kole možná nepřešel, to ne, ale bezproblémově bych kolo převedl.

Naproti seděla nezletilá cikánka, okolo se motal její kamarád a bylo zbytečné tam šaškovat, když jsem lávku tušil nedaleko a také ji vzápětí přešel.

Ve finále člověk vyjede na konečné trolejbusů - u občerstvovny a poblíž místní likérky, tam už jsem to (aspoň něco) kapinku znal a bydlí tu mimo jiné malíř Pavel Janouškovec a ze stodoly si upravil ateliér.

Je to bratranec mé známé. I tamní

Pokračování na další straně

PAVOL JANÍK

BOL SYMBOL (Kam odišiel dnes Karel Gott?)

Čuť náhle ticho z jeho nôt.
Kam odišiel dnes Karel Gott?

Už iba mlčí v sieni slávy –
tam vzlietol najznámejší slávik.

Na sviecti zhasol zlatý knôt.
Hlas sa mu zmenil na klenot.

Bol symbol stovežatej Prahy.
Znel však vždy ponad všetky prahy.

Už má svoj rozprávkový dom
vysoko kdesi pod nebom.

náves mi byla známa (konečně něco), ale známa jaksi z druhé strany, od města. A že cesta překrásně pokračuje přírodou až ke mně domů? O tom jsem ještě mockrát neuvažoval. Unesen projíždkou jsem se začal od Pavla Janouškovce vracet a nadržel se striktně stezky, takže jsem objevil několik rádoby zakázaných míst. Tak například placaté a jako fotbalové hřiště zatravněné cvičiště pro rafany, kteří tam očividně útočí na plátěnou maketu ubohého člověka, ale zrovna nebyli přítomni.

Podlehl jsem s kolem závoru (zákaz vstupu) a slyšel dál nedalekou řeku a jel až k tajuplné chatce, jistě plné zakousnutých lidí; ale i jinde já během té výpravy (musím sem vzít syna) registroval kterési podivuhodné ostrovy, vytvořené vegetací, a záhadné vstupy do hájů, které klidně mohou být soukromé, ale není to tak docela jasné, než přiletí kulka.

Při první rekognoskaci terénu dosud plně nechápete banalitu věcí, protože jste tu poprvé a zrovna jste se narodili. Skryté jabloňové sady to jsou, anebo trampská místa plná bříz? Co je pravda? Je támhle ukryta i bou-da *Kdo v tobě přebývá?*, anebo je tam pod zemí rovnou celý cukrovar? A nemáte páru, které zarostlé odbočky do houštin jsou slepé a kterými projedete na hlavní tepnu. Austrálii tam připomínají dvě divně baňaté jivy, asi prastaré, a nikoho neotravují na louce, uchovali je a vlastní stezka není horor a panoval na

ní cvrkot plný chodců se psy a každému bych opojeně řekl, kdyby mě zastavil: „Už rok žiju vedle a mám to u nosu, a přece jsem tu prvně a je to supr a přál bych vám zažít to pokání při prohlédnutí, protože nejde o rok, jde o století.“

No, a nechci přehánět, ale podle mě to byl mocnější pocit a výlet, než měla včera šanci zažít rodná má sestra Eva

onu exotiku svou aspoň několika dobráckým lidem.

„Jo, a kde máš fotografie, vole?“ řeknou jako vždycky, ale já jsem jako vždycky jenom vnímal a neprakticky nefotil a pošetile věřím, že se POCIT z nové krajiny ani vyfotografovat nedá.

Pointa? Ale ano, jezděte až na Maledivy a na druhý konec světa, ono se

Foto: Ivo HAVLÍK

Smolíková po přistání na dovolené na onom řeckém ostrůvku Lesbos, což je severně od Rhodu, a mohu se mýlit, ale ta enkláva šest kilometrů od místa, kde já odnepaměti trávím léto (a nejen léto) mě uhranula a musím se tam občas vracet a musím to tím pokazit a ukázat

to taky nahradit nedá, ale souběžně otestujte, zda máte činných veškerých šest smyslů a zda vás dokáže uchvátit extrémně blízký exteriér za plotem, který jste promrhávali jako slepí krtci, ačkoli tam otavu obrací vaše budoucí vyvolená.

Odbornice na energetiku deset let v literatuře

PETR ŽANTOVSKÝ

Hostem dvanáctého Literárního salonu byla **Alena Vitásková**, původní profesí odbornice na plynárenství a energetiku. Působila jako předsedkyně Energetického regulačního úřadu v době, kdy se rozjely spory o solární byznys. Ten se také stal „hlavním hrdinou“ jejich knih *Solární baroni I.-III.*

V jedné z recenzí třetího dílu čteme: „Autorka má ambice předat nám čtenářům informace o tom, jak nemá fungovat stát a jeho složky – soudnictví, policie, prokuratura atd. Jak jsou vlivové skupiny propletené a na sobě závislé. Jak tyto skupiny sají peníze z dotací, rozpočtu, z daní atd. Jak se nezastaví před ničím a nikým. Jak pro to využívají všechny i ty nejdrastičtější prostředky.“ Vitásková se už bezmála deset let věnuje literatuře, beletrii, většinou na pomezí literatury faktu. Vydala například knihy *Prezident*, *Prostituti – oči žalují*, *Krvavé slunce pod gilotinou* a další. Zatím nejnovější její knihou je *Kulak – my všichni jsme vinni*. Databáze knih jej provází touto charakteristikou:

„Tragikomický životní příběh Bohuše Kulaka se odehrává v období od Rakouska-Uherska po novodobou historii po sa-

metové revoluci v bývalém Československu, následně v České republice. Děj podložen skutečnými událostmi se Bohušovi ve vzpomínkách vrací, když jeho svíce života dohořívá. Celý náš život je uchován v našem mozku jako „trezorový film“. Promítne se nám ve chvíli, kdy umíráme.

Jaký ten film je? Černobílý nebo barevný? Komédie, drama nebo thriller? Je plný barev, nebo šedé, bezbarvé nic...? Jaký film se promítá Bohušovi? Kniha není morbidní, plná obav a strachu. Naopak, je plná životního optimismu starce, který se ve svých více než sto letech nebál ani smrti, ani flirtu. Do posledního vydechnutí věřil v lásku, humor a lepší svět.

Drama, které jemu, jeho rodině a spolužákům po téměř šest generací život přinášel, popsal bez hořkosti. Měl rád život, uměl si ho užít, prožít, v těžkých obdobích dokázal i přežít, aniž by ztratil smysl pro humor. Bohuš připomíná: „My všichni jsme vinni, že jsme umožnili psychopatům nás ovládat. Svoji zbabělost a strachem jsme připustili, co se v posledních více než sto letech odehrálo.“ Jak sám říkal: „Neboj se být slušný!“

Autobiografie **Au**-to-bolná?

Málokdo si dovoluje dobírat své čtenáře jako **Jaroslav Čejka**. Ve své zatím poslední knize **JAK JSEM PŘEŽIL VLASTNÍ POHŘEB** (Powerprint s. r. o. pod značkou Bookla, Praha 2025, obálka Sofia Nikolová, 241 s.) se jim směje už názvem první povídky *Autobiograf* – ten název sugeruje, že jde o kino, kam se jezdí zírat na velké plátno přes přední sklo fiatů, škodovek nebo ševroletů, jako se chodívало do kina někde na rohu ulice z odrhovačky *Biograf Lásky*; pod tím názvem však vypravěč podává v sarkastické zkratce svůj posraný život, řečeno v jiné povídce jeho slovy, svou autobiografií.

Svým CV neboli *curriculum vitae* si Čejka utahuje z dnešní naparující se úředničiny, která si neodpustí osladit vám vyhazov z práce přáním *Mějte pěkný den*. Jeho CV se dá shrnout citátem z písničky Jaroslava Štercla „bejt na světě jedna facka, tak ji dostanu“.

Na málokoho se lepila po celý život smůla jako právě na Jaroslava Čejku: od dětství nemocný, svým nežádoucím sociálním původem diskvalifikovaný pro vytoužené studium, odměňovaný podle pravidla „za dobrotu na žebrotu“, přímo škodolibě vyzdvihovaný do výše na kratičký čas, aby tím byl vzápětí bolestivější pád na dno, připravovaný o výtěžky své práce kdekým, sužovaný postupně přibývajícími nemocemi.

Mohl by denně naříkat „au to bolí“ a nebylo by divu, kdyby jeho autobiografie byla au-to-bolná. Málokomu však dána síla nejen přežít takový chorovod celoživotních chorob, ale ještě sršet humorem. Právě humor je mu záchranné lano, jež připomíná to, které mu v čase nejsvůznějších hodil bratři Slováci. Na jejich počest se Čejka rád představuje jako *Čekoslovák*.

Jaroslava Čejku čtu od jeho časopisecké publikace a psal jsem pak o jeho knížkách a knížkách, a tak ve většině „Třiceti povídek o životě, lásce, zklamání a odpouštění“ (tak zní podtitul, který není v tiráži) se bavím rozmarným způsobem, jak svá neštěstí vtělil do příběhů poutavě vyprávěných, jak je přetvořil v plnohodnotnou prózu o světě, v němž v posledních osmdesáti letech žijem prosáklí událostmi, písničkami, vtipy, reklamami, k nimž náleží také volební hesla, vládní sliby a mediální iluze i žumpa.

Jak umí Čejka o tom říci *mnoho málo slovy*, jejichž legrácky jsou nositelem poznání, ukazuje snad třeba odstavec, ve kterém je i definováno naše postavení v Evropě, i úsměvné rýpnutí do souseda, který si nedokázal poradit se svým problémem *west a ost*, i připomenutí dobráka, který bezděky napsal sžíravou recenzi na svou veršovou prvotinu jejím názvem *Nic moc*, i upozornění, za co vdčíme generaci, které se nezaslouženě dostalo pohrdlivého pojmenování, i překvapivé vysvětlení, v čem hledat užitek z množství dětí, které autor během svého pestrého a bouřlivého života přivedl na svět.

„A tak mý synové rozmnožili generaci, které se za Havla začalo říkat Husákovy děti a díky kterým máme dneska já a mý vrstevníci svý důchody. Nic moc, jak kdysi napsal jistě český básník a kritik. No jistě. V Německu jsou penze dvojnásobné. Ale co? Česko na západě sousedí se Saskem a Bavorskem a Němci o nás mluvěj jako o třináctý spolkový zemi Německo. V cenách bydlení a elektřiny jsme je už dokonce dohnali a předešli. Tak třeba je jednou doženeme i v těch starobních důchodech. A když ne Bavoráky, tak aspoň ty Sasíky.“

Pointa jedné povídky končí posledním úderem osudu na smolaře „Jakuba“: „...jako manžel nebyl pro takovou kariéru dost salonfähig. Chybělo mu totiž lustrační osvědčení, nad které u nás pořád ještě není. I když jak u koho. Tak tedy jo ho ho, ať teče rum! A pochválen buď Bílý dům!“ Na co a na koho míří tato (Čejkou oblíbená) rýmovaná pointa? Na koho vysoko převysoko?

Ještě jeden odstavec budiž dopřán čtenářům, kteří si dosud Čejkovu knihu neopatrili. Autor v ní vysvětluje, proč musí „své názory podrobovat jistý, byť neveřejný sebekritice“:

„Vy se snad ptáte proč? No přece proto, že pravda bývá pořád ještě někdy setsakramentsky nebezpečná. Zvlášť když nesedí těm, který rozhodnou o tom, co pravda je, a co nejni.“

Čejkova kniha se skládá ze dvou částí. První tvoří *Autostory* od *Autobiografu* přes *Autocenzuru* atd. až po *Autoterapii*, druhou *Inzeráty* od *Inzerátu v Právu* (nikoli ještě, jak píše autor, „odbarveném,“) až po *Můj předčasný pohřeb aneb Epilog*, v němž Čejka vypráví o tom, jak část čtenářů naletěla na jeho mystifikační smuteční oznámení o tom, že zemřel, a o datu a místě rozloučení s ním. Už jsem se tehdy přiznal, že i já jsem skočil oznámení na lep, a pokusil se vybruslit ze své nekritické důvěřivosti nenadsazeným označením jeho mystifikace za mistrnou.

Není ovšem absolutní dokonalostí, a tak abych učinil zádost svému řemeslu literárního kritika, myslím, že vtip z první poloviny knihy (Adovi a Evě „začali kamarádi říkat Rajčata“) není v cajku uplatnit znovu v druhé půlce (kde se dají dohromady zas Eva a Adam – „říkalo se nám rajskej pár“), aniž se to nějak vylehčí; aniž udělá autor ze sebe blázna.

JAROSLAV ČEJKA (v popředí) na Literárním salonu Unie českých spisovatelů ve Slovenském domě v Praze. Foto: Ivo HAVLÍK

A jsme u konce recenze. Právě proto, že Čejka si na mnoha místech svých příběhů dělá blázna ze sebe, může si dobírat svého čtenáře, o čemž byla řeč na začátku tohoto článku. Jinak řečeno: silná stránka této knihy je v tom, že zmíněná facka ze Šterclovy písničky není v našem světě sama, ale jsou jich miliardy – a téměř každý jsme si jich užili dosyta.

Proto je nám Čejka blízký, mně zvlášť, třebaže na rozdíl od *Čekoslováka* Jaroslava Čejky jsem jen *Čechoslovák* (z rodičů Moravanů narozen v Ružomberoku), *Čechoslovák*, tak jako doposud většina Čechů, Moravanů a krásných slezských holek a šumných ogarů.

Na rybím trhu v ukrajinské Oděse Foto: Ivo HAVLÍK

Slovanství. Zvoní mu hrana?

PETR SAK

Dovolte mi, abych se k tématu slovanství dostal z té nejobecnější roviny. Nedomnívám se, že vesmíru vládne chaos, ale naopak řád a směřuje k finalitě. Z našeho pohledu neznáme ve vesmíru nic vyspělejšího, než je člověk, lidská civilizace a vědomí. Závěrečná fáze vývoje člověka se odehrává v oblasti spirituality, což není možné bez souběžného vývoje sociální, společenské skutečnosti. Vývoj obou entit je kauzálně propojen, vývoj člověka vede k rozvoji sociální a vývoj sociální vede k rozvoji člověka.

Ať v pozadí vývoje budeme vidět Boha či přírodu, můžeme v lidské evoluci nacházet zákonitosti. Vývoj lidstva od hominidů probíhá v multilateralitě, kdy každá specifická sociální entita usiluje o vývoj k cíli a entita blížící se optimalizaci přežívá. Pohyb vpřed v roji sociálních entit je zákonitost lidské evoluce. Když společenství vyčerpá svou potencialitu a již není schopno dalšího vývoje, zaniká a jiné entity pokračují ve vývoji dál. Z pozice současníka vnímám

mimořádné urychlení vývoje lidské civilizace. Dramatickou rychlostí probíhá sebestrukce Evropy, a ještě přesněji řečeno západního světa.

Zdá se, že posláním západního světa byl technologický vývoj, čehož bylo dosaženo, ale za jakou cenu? Navzdory existenci církví, vývoj za poslední staletí charakterizuje totální despiritualizaci západní civilizace a z toho vyplývající další jevy a procesy. Kolonialismus a genocida původních obyvatel, budování států na území desítek milionů vyvražděných indiánů (USA), otrokářství a chování se k lidem hůře než ke zvířatům. Vyvolání dvou světových válek, v nichž zahynulo více než šedesát milionů lidí a daleko více lidem byl znehodnocen jejich život. Rasismus, antisemitismus, nacismus, sionistický nacismus. Existence USA spojená s neustálými vojenskými agresemi vůči druhým zemím. Až 93 procent času své existence jsou USA v nějaké válce. Provedly více než sto vojenských agresi.

Vykořisťování populace v zájmu malé

skupiny lidí. To vše vychází z dominantní hodnoty, z hodnoty Zlatého telete, zarámované ideologií kapitalismu. V současnosti to přerůstá v naprosté popření mezinárodního práva nahrazeného gangsterským chováním (přepadení a únos prezidenta, vyvraždění vedení státu).

Zdá se, že z hlediska dalšího vývoje se západní civilizace nejen vyčerpala, ale pro další lidskou evoluci je kontraproduktivním existenčním rizikem. Pokud by pokračovalo její dominantní postavení v globálním světě, s největší pravděpodobností by to vedlo k zániku lidské civilizace.

Proto v roji rozmanitých společností a sociálních entit musí nastoupit jinak vyprofilované sociální entity. Domnívám se, že takovou entitou jsou Slované a v jejich rámci český národ.

Tuto odlišnost od historicky zprofanovaného západního světa budu ilustrovat na českém národě, který T. G. Masaryk charakterizoval jako zdravě

Pokračování na další straně

plebejský, přirozeně demokratický a spirituální.

Listopadový převrat neznamenal pouze vyloupení národního bohatství a s pomocí vytvořené kompradorské buržoazie rozbití Československa a degradaci českého státu na kolonii západu a Bruselu, ale také postupné likvidování české identity. Staré přísloví říká, chceš-li zničit národ, seber mu mladou generaci, jazyk a historii.

Ve všech těchto třech směrech zkomprompovaná elita působí. Školství a média vnutila mladé generaci názor, že vlastenectví je neužitečný přežitek a moderní je neztotožňovat se s národem. Proto vadí generace seniorů, jejíž příslušníky nelze tak snadno zmanipulovat.

Český jazyk koroduje. Je „przněn“ nesmyslnými anglikanismy a je nahrazován angličtinou. Vysoké školy pořádají z českých peněz v Česku mezinárodní konference s jediným jednacím jazykem – angličtinou. Česká sociologická společnost komunikuje se svými členy anglicky. Od populární české herečky můžeme slyšet pyšné tvrzení, že se svým tříletým synkem mluví pouze anglicky. To vše v rozporu s usilováním národního obrození. Proto vlastizrádná BIS požaduje vyřadit z výuky dějepisu národní obrození. Výuka historie dvacátého století je zcela zfalzifikována. Aktivita sudetských Němců za první republiky a 2. světové války jsou vyňaty a zůstává pouze „nepochopitelné“ chování Čechů vůči Němcům po válce. Pátá kolona se již projevila pořádáním sude-toněmeckého sjezdu v Brně.

Útok na slovanství a na slovanské

STANISLAV ZEMAN

Privátní test voliče Nováka

Oblíbená slova z vašeho slovníku
Pane kandidáte
Do horní komory parlamentu
Nebudu krást
Nebudu lhát
Jsem tu pro vás
Napište na zeď senátu
Pak je do ní vykřičte
A čekejte na ozvěnu
Nemine-li vás

národy probíhá také jako demografická genocida. Natalita českého národa klesla na historické minimum, na úroveň před dobou Marie Terezie. Součástí genocidy je i kampaň LGBTQ+. Český národ prudce vymírá.

Člověk je dualita individuality a společenské složky. K duchovnímu vývoji člověka je nezbytná harmonie obou složek. Anglosaský a západní svět z hlediska lidské evoluce patologicky jednostranně zvýrazňuje individualitu člověka i za cenu likvidace jiných lidských bytostí. Z toho plyne nacismus, kolonialismus, genocida, otrokářství, kapitalismus.

Slovanství se odlišuje chápáním propojenosti individuality člověka s všelidskou skutečností. Slovanská podstata má blíže k duchovnímu principu propojení jedince s ostatními lidskými bytostmi. Tento atribut slovanství západu vadí, a proto se ho snaží u mladé generace zlikvidovat. Cestou je důraz na hédonismus, konzumní životní styl, individualismus a majetek. Již v devadesátých letech klesl u mladé generace význam sociálních hodnot a vzrostl význam majetku.

Rozvoj vlastenectví a slovanství není namířeno proti žádnému jinému národu. Naopak, revitalizace slovanství, růst jeho významu v globálním světě může napomoci k záchraně západního světa. Ten ze své podstaty je na trajektorii zániku, což nezvratně dokazuje kvalita jeho vůdců, které vyzdvihuje do svého čela, stejně jako působení Evropské unie.

Instituce, programy, organizace, vzdělávání, kultura; vše, co je spojeno se slovanstvím, bylo potlačeno, s cílem slovanství a slovanské národy zničit. Nepokrytě to hlásal Hitler a v současnosti to vidíme za vyprovokovanou válkou mezi slovanskými státy Ukrajinou a Ruskem. Již po skončení studené války a rozpadu Sovětského svazu jsme mohli od západních politiků slyšet, že bude stačit pár milionů Rusů na hrubou manuální práci. Politologický guru USA Zbigniew Brzezinski ve své stěžejní publikaci Velká šachovnice ještě před rozpadem Sovětského svazu uvádí mapu Sovětského svazu s rozparcelovaným Ruskem na malé státečky. Je to stejný scénář, který byl použit na rozbití Jugoslávie a Československa.

Národ, stát, slovanství nejsou synonyma, ale svébytné entity, mezi nimiž a jejich působením existuje korelace. Aktivita v rámci jedné entity působí na ostatní entity. To můžeme pozorovat v rámci českého státu se ztracenou suverenitou. Politika mocenských elit a státních organizací, včetně školství, degraduje význam českého národa i slo-

vanství. Stěžejní mantrou se stalo heslo: patříme na západ, s primitivní propagandistickou interpretací. Z tisícileté zkušenosti s německými sousedy jsou vynechány či bagatelizovány negativní události a vyzdvihovány pozitivní vlivy.

Precedentem může být srovnání dvou okupací, západní okupace v Protektorátu Böhmen und Mähren a „slovanské“ okupace v roce 1968. Cílem západní okupace byla likvidace českého národa s 360 000 obětí za šest let a cílem „slovanské“ okupace byla politická kontrola (omezená suverenita) s 240 oběťmi za 20 let.

Výsledkem státní propagandy a celkové manipulace společenského vědomí je předsudečná nenávist vůči Rusku a Rusům a naprosté podřízení se Německu, což dokládá organizace sude-toněmeckého sjezdu v Brně, tedy té složky německé společnosti, která má nejbližší k nacismu a revanšismu.

Tak jako stát ingeruje do entity národ, vlastenectví a slovanství, mohou aktivity těchto entit ingerovat do sebe navzájem i do státu. To jsou důvody pro existenci a působení Vseslovanského výboru. Jeho význam je daleko větší než aktivity zájmového spolku. Vseslovanský výbor má globální význam a může významně přispět k pozitivnímu směru lidské evoluce.

Příkladem průniku mezi uvedenými entitami je obor slavistika, který v sobě zahrnuje vědecké aktivity a výuku na různých typech škol. Rozvoj slavistiky a její působení na mladou generaci může významně přispět k uvědomění slovanství a národní identity. Právě pro tuto vazbu na slovanství a vlastenectví je tendence slavistiku potlačovat. Buď je na školách redukována pouze na výuku jazyka, nebo je dokonce rušena.

Autor, člen Unie českých spisovatelů, tuto studii přednesl na **mezinárodním setkání Kruhu slovanské vzájemnosti v Alešincích** v okrese Nitra 25. a 26. září 2026.

O obci, ve které se setkání konalo

Nejstarší nálezy, které svědčí o osídlení, jsou ze starší doby kamenné. V části Maďaroš bylo nalezeno sídliště z doby bronzové. Darovací listina krále Ladislava IV. Kumána z roku 1275 uvádí, že prvním světským majitelem Alešince byl rytíř Deuse z nitranského hradu, který zahynul při tatarském vpádu v letech 1241–1242. V roce 1275 získali obec Vítkovci, rytíři ze sousedních Řišňovců. V roce 1601 byla vypálena Turky. V roce 1715 bylo v obci 15 domácností, dnes zde žije 1900 obyvatel, řada z nich se podílí na rozkvětu vinic.

„Sloboda slova“ po európsky

PAVOL DINKA

Julia Mendelová (40), bývalá hovorkyňa Ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského (v rokoch 2019 – 2021), neskôr jeho kritička (rovnako Putinova ostrá kritička) mala 16. septembra 2026 vystúpiť pred Európskym parlamentom (EP) s prejavom o jej predstavách

Webu INTELLINEWS sa podarilo získať celé znenie Mendelovej reči, z ktorej som vybral niekoľko viet:

„Každý z vás, ktorí ste tu, vie, že vojenská porážka Ruska je nemožná. Tieto hry stoja nás všetkých priveľa – moju krajinu aj vašu budúcnosť. Neexistuje

metika – aritmetika, ktorá ukazuje, ako moja krajina mizne priamo pred vašimi očami. Vojna spôsobila, že Ukrajina je závislá od zahraničnej finančnej pomoci – od toho, čo bývalý guvernér Národnej banky Ukrajiny Kyrylo Ševčenko nazval donornomikou. Krajina je zatažená dlhom

Foto: Ivo HAVLÍK

o ukončení vojny na Ukrajine s tým, že Zelenského stratégia je národnou samovraždou.

Ostaneme však len pri slovese mala... pretože vystúpenie, zorganizované europoslancami nemeckej AfD, zmarila ochranka EP. V tejto súvislosti na sociálnej sieti X napísala: „V onen deň mi zakázali vstup do Európskeho parlamentu. Priamo to pripisujem desaťročným sankciám uvalených Zelenským na moju osobu. Prejav sa však aj tak uskutoční, pretože viem, že zastupujem veľkú časť spoločnosti, ktorá túži po mieri a chce, aby bol jej hlas vypočutý.“

Prirodzene, tento krok vyvolal vlnu nevôle, odsúdili ho viaceré organizácie, ktoré si ctia slobodu slova a s ňou späté základné demokratické princípy, **medzi nimi napríklad česká Spoločnosť pre obranu slobody prejavu.**

lepší čas na mier než TERAZ. Moji rodičia sú lekári v Chersone, meste na frontovej línii, kde prežili viac ako osem mesiacov ruskej okupácie. Napriek pokračujúcemu ostreľovaniu v meste zostávajú. Ak všetci odídu, bude to potom ešte stále Ukrajina?

Tretina Ukrajiny sa premenila na pekló. Takmer 20 % územia krajiny okupujú Rusi a približne ďalších 10 % sa ocitlo vo vojnovnej zóne. Súčasný počet obyvateľov Ukrajiny sa odhaduje na približne 25 miliónov, v porovnaní s 52 miliónmi v čase získania nezávislosti. Emigrácia, nízka pôrodnosť a zvýšená úmrtnosť žienú krajinu smerom k demografickej kríze, z ktorej sa už nemusí zotaviť.

Vojna urobila z Ukrajiny miesto, kde sa život a nádej na lepšiu budúcnosť zdajú čoraz menej reálne. Je to jednoduchá arit-

a čoraz viac jej chýbajú civilné investície, inovácie a podniky potrebné na zabezpečenie budúceho hospodárskeho rastu. O akom víťazstve sa vlastne rozprávame?“

Cisár sa vyzliekol donaha, mohli by sme metaforicky povedať o Európskej únii. Umlčať názor je predsa jednoduchšie, ako viesť o ňom diskusiu – najmä však vtedy, keď chýbajú argumenty a fakty a lepšie vyhovuje ideologická pozlátko. Napokon, satisfakciou pre Mendelovú mohla byť skutočnosť, že krátky 70-sekundový prejav gréckej europoslankyne Afroditie Latinopoulouvej v EP, v ktorom označila predsedníčku Európskej komisie (EK) Ursulu von der Leyenovú za najväčšiu rasistku voči Európanom, mal oveľa väčší dosah na platforme X (vyše 50 miliónov videní), ako siahodlhé vystúpenie šéfky EK.

Za fotografem, kterého nikdo nevyfotografoval

Ve věku 85 let zemřel slovenský fotograf **Ladislav Pákozdy**, který v roce 1958 jako sedmnáctiletý začal pracovat v Československé televizi.

Literární týždenník v nekrologu pod titulkem Fotograf bez vlastnej fotky... mimo jiné napsal:

Poviete si: „No a čo? Krutý údol lovca okamihov z opačnej strany objektívu...“ Lenže Ladislav Pákozdy nebol hocijaký fotograf! Bol jediným slovenským fotografom, od ktorého – ešte v bývalom režime – žiadal fotografiu slávny Der Spiegel.

V ateliéroch pred Pákozdy sedeli a bafkali z fajčiek i z cigárctení literáti, básnici, skladatelia a takisto vtedajší páni novinári. V žiari reflektorov tohto „vojnového chlapca“ (narodil sa 19. marca 1941 v Bratislave) pol storočia pózovali a usmievali sa stovky najznámejších i najpopulárnejších česko-slovenských hercov, spevákov, hudobníkov, konferencierov aj hlásateľiek.

Tvorbu Ladislava Pákozdyho pripomínáme portrétom Zdeny Studénkové, ktorou Česko-Slovenská filmová databáza charakterizuje ako „nejpopulárnejší slovenskou herečku a nestárnoucí krásku“.

(ivo)

MARIE VESELÁ

Vzkaz na březové kůře

V zimním lese

Zašeptá větev,
když z ní spadne sníh
v zimním lese,
jako něčí vzlyk,
nebo dozněl
smích?
Ve sněhu
nožky ptačí
se už podepsaly
a všechny stopy vedou
k duši, k srdci
a k domovu.

Jevišovice

Bylo to tenkrát
v Jevišovcích
na nádvoří,
přehlédli jsme,
jak se tam
užovka
v letním vedru
slunci koří.

Když poté
prchala
do stínu

pod hradbami,
byli jsme
naráz
s létem sami.

Rožec

Maličký bílý
příkrov,
jak na ptačím
hrobě,
dušička v bílé košilce,
nevinné
robě,
tak roznězní tě
rožec.

České slovo

Jsem přítelkyní
českých slov,
protože skromně
voní po bezu
a po heřmánku,
mají hudbu
a rytmus,
jak užitečné
kladívko,
co slyším

zdávna
od verpánku.

Vítězslavu Nezvalovi

S lehkostí motýla
a s obratností vážky
jsi sbíral pel
a měnil
v medonosná slova.
Tiše žasnu
nad tvým
nedostižným zpěvem,
tiše žasnu znova.
Tak vysoko jsi vzlétl
a hluboko pod sebou
zanechal jsi tmáře,
tak vysoko jsi vzlétl,
že dopadla
na tě hvězdná záře.

Ptej se mne...

zda tráva tehdy
opravdu byla
zelená,
zda kvetly jabloně
nebo jenom
nenávist,

jak tvrdí ti,
co ji sami
rozsévali
a dusili semínka
naděje na to,
že svět jednou
bude jiný,
jiný, bez válek
a bídy, hladu.

Ptej se mne,
dokud jsem tady,
budu ti vyprávět,
jak lidé zranění
na těle a na duši
ze sutin
chtěli vystavět
nový, lepší,
lepší svět,
ptej se mne...

Z nové sbírky **Vzkaz na březové kůře**, kterou právě vydává Nakladatelství Kmen. Autorka v roce 2025 získala Cenu Unie českých spisovatelů.

Literatura • Umění • Kultura

Týdeník Unie českých spisovatelů, z. s., 12. ročník (Kmen 39. ročník). Vychází jako příloha týdeníku NAŠE PRAVDA. Zakladatel Karel Šýs. Vedoucí redaktor Ivo Havlík. Redakční rada: Ivana Blahutová, Michal Černík, Michael Doubek, Pavol Janík, Alexej Mikulášek, Michal Polický, Radovan Rybák. Grafická úprava Studio FUTURA. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Kontaktní adresa: Politických vězňů 9, 110 00 Praha 1.

Vyšlo 8. října 2026
luk@futura.cz